

Resolution från Europeiska regionkommittén – 60-årsdagen av Romfördragets undertecknande

(2017/C 207/02)

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Vi deltar i firandet av Romfördragets undertecknande, som är ett viktigt ögonblick för en bred reflektion kring Europeiska unionens framtid, och uppberar att unionens själva existens bygger på att den tryggar respekten för de grundläggande rättigheterna, fred, välstånd, stabilitet och nya möjligheter i hela unionen för alla sina medborgare.
2. Vi efterlyser ett Europa som kan stärka medborgarnas förtroende och som bättre kan möta de utmaningar som vi står inför både inom EU och globalt och där beslut om gemensamma insatser fattas i en anda av solidaritet samtidigt som subsidiaritetsprincipen respekteras.
3. Vi påminner om att den europeiska identitetens historiska rötter finns i Europas regioner, städer och byar och att de lokala och regionala myndigheternas ekonomiska, kulturella och politiska bidrag till den europeiska integrationsprocessen stadigt har växt.
4. ReK påminner om att klyftan mellan medborgarna och EU erkändes och togs upp i Maastrichtfördraget för 25 år sedan, där bland annat grunden för unionsmedborgarskapet och Europeiska regionkommittén lades. Ändå måste den centrala roll som decentraliserade lokala och regionala organ spelar och som beskrivs i Lissabonfördraget fortfarande värna om subsidiariteten och deltagandet i EU:s lagstiftningsprocess. Därför är det absolut nödvändigt att förbättra dagens situation där lokala och regionala organ alltför ofta endast är mottagare av EU:s politik snarare än verkligt delaktiga i dess utveckling, framför allt vad gäller lagstiftningen, trots Europeiska regionkommitténs ansträngningar och politiska och institutionella åtaganden i förbindelserna med de övriga EU-institutionerna.
5. Vi, som är EU:s ledamotsförsamling för regionala och lokala företrädare, anser att ReK står för en union som är förenad i sin kulturella och språkliga mångfald i en globaliserad värld. Vi är fast beslutna att främja europeisk demokrati och ett aktivt medborgarskap, att bidra till att förankra grundläggande rättigheter och skyddet av minoriteter, att stärka säkerheten och främja jämlikhet samt att trygga en harmonisk och hållbar utveckling i enlighet med våra mål om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.
6. Vi framhåller det akuta behovet av att stärka den demokratiska länken mellan Europeiska unionen och dess medborgare genom att se till att unionen tillhandahåller effektiva och snabba lösningar på de stora gemensamma utmaningar som städerna, regionerna och medlemsstaterna inte kan hantera på egen hand, såsom att höja EU:s konkurrenskraft, stärka sammanhållningen, göra EU till en säker plats som värnar om frihet, säkerhet och rättvisa för alla människor, ge unga människor konkreta framtidsutsikter för såväl studier som arbete, ta itu med migrant- och flyktingkrisen, slå vakt om Schengenområdet, hantera klimatförändringarna och motståndskraften mot katastrofer, främja en ekonomi med låga koldioxidutsläpp, stödja energiunionen och stärka unionens roll som global nyckelaktör, framför allt när det handlar om att uppnå målen för hållbar utveckling i 2030-agendan, åtgärda arbetslösheten och bekämpa terrorism.
7. Vi understryker att de "fyra friheterna" på EU:s inre marknad, dvs. den fria rörligheten för personer, tjänster, varor och kapital, är konkreta landvinningar för EU:s medborgare och en oumbärlig del av det europeiska politiska projektet. De utgör en odelbar uppsättning rättigheter som inte kan betraktas var för sig. Annars skulle vi sätta de värden som ligger till grund för EU:s själva existens på undantag. Vi uttrycker därför vår oro över vissa medlemsstaters försök att begränsa tillämpningen av dessa friheter, framför allt den fria rörligheten för personer.
8. Vi uppberar emellertid att den "inre marknaden" också bör säkra sociala framsteg och att reglerna om de viktigaste ekonomiska friheterna och konkurrensreglerna inte har företräde framför de grundläggande rättigheterna, med början i kampen mot diskriminering, fattigdom och arbetslöshet.
9. Vi anser att firandet av Romfördraget är rätt tillfälle att uppnå direkt deltagande, kritiskt tänkande och aktivt intresse bland EU-medborgarna när det gäller utformningen av unionens framtid, där besluten fattas på en nivå som ligger så nära dem som möjligt. Vi menar att en sådan process bör vara deltagarriktad och representativ och ge alla medborgare lika möjligheter att delta, bidra och engagera sig för unionen. De lokala och regionala myndigheterna är unikt lämpade att driva denna process framåt och bidra till att Medborgarnas Europa förverkligas.

10. ReK anser att det är särskilt viktigt att få en korrekt bild av såväl medborgarnas förväntningar och förhoppningar på EU som deras oro och frustration. Vi välkomnar därför den tredje rapporten om EU-medborgarskapet 2017, som bygger på uppgifter som medborgarna lämnat genom undersökningar och ett offentligt samråd.

11. Kommittén framhåller därför att EU

- måste kunna ta itu med globaliseringens ojämlika inflytande på människors liv i Europa genom att stärka principerna om ett Europa som bygger på social rättvisa, ekonomisk styrka och solidaritet,
- bör ges befogenhet av medlemsstaterna tillsammans med deras lokala myndigheter och regioner att agera med lämpliga styrningsinstrument och tillräckliga finansiella medel när stora utmaningar drabbar samhället och medborgarna,
- måste sörja för en decentraliserad strategi för sin kommunikation, genom vilken EU informerar om sin politik och sina processer på ett lättillgängligt sätt och tydligt framhåller betydelsen av beslut på EU-nivå för de lokala förhållandena i olika delar av EU; i detta sammanhang har Europa Direkt-kontoren och andra europeiska informationsnätverk som sammanför regioner och lokala myndigheter en betydande roll,
- måste ha en tydligare och mer transparent fördelning av politiskt ansvar, säkerställa sina institutioners ansvarsskyldighet och trygga sina beslutsprocessers öppenhet gentemot medborgarna, något som kan komma att kräva ytterligare ändringar av fördraget.
- bör undersöka institutionella reformer för att stärka regionernas och de lokala myndigheternas deltagande, och för att återspegla deras lagstiftande roll i genomförandet av subsidiaritetsprincipen och säkerställandet av demokratiska nedifrån- och upp-styrelseformer i ett Europa för medborgarna, regionerna, territorierna och de lokala myndigheterna.

12. Som förberedelse inför vårt bidrag till de kommande politiska diskussionerna om vår unions framtid är vi fast beslutna att

- inleda en omfattande process med medborgardialoger för att lyssna direkt till synpunkter, förslag och farhågor från gräsrotterna runt om i EU; denna process kommer att följas av politiska samråd med europeiska och nationella sammanslutningar av lokala och regionala myndigheter samt andra berörda parter i alla medlemsstater i syfte att ta fram konkreta, innovativa och praktiska lösningar på de utmaningar som ligger framför oss,
- dela med oss av resultaten av dessa parallella processer med de andra EU-institutionerna i syfte att bidra till ett framtida konvent för att förbereda fördragsändringar för EU:s framtid.
- öka våra ansträngningar att främja de rättigheter som är knutna till EU-medborgarskapet och våra gemensamma värden, samt medborgarnas deltagande i unionens demokratiska liv,
- undersöka olika sätt att ytterligare stärka vår dialog med EU-institutionerna, särskilt Europaparlamentet,
- stärka dialogen och diskussionerna med EU-institutionerna och särskilt Europaparlamentet, med inspiration från initiativ såsom "Att förbättra Europeiska unionens funktionssätt genom att utnyttja Lissabonfördragets potential" och "Möjliga utvecklingar och justeringar av den nuvarande institutionella strukturen för Europeiska unionen", i syfte att föreslå en ännu aktivare och effektivare medverkan av Europeiska regionkommittén i EU:s lagstiftningsprocess.

13. Kommittén framhåller vikten av att trygga ungdomarnas rättigheter i hela Europa. Ett mer tillgängligt EU kommer att främja en öppen dialog mellan människor ur alla generationer. När det gäller de grundläggande principerna om fred och välstånd kommer ett lyhört EU att tilltala ungdomarnas ambitioner.

14. Kommittén ger sin ordförande i uppdrag att översända denna resolution till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet och kommissionen, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt till nationella och regionala parlament och regeringar och lokala myndigheter.

Bryssel den 9 februari 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande